17/12/2018

Ενστάσεις για την επιτροπή διαλόγου από τον Μητρ. Μεσσηνίας

Μητροπολιτικό Έργο / Ι.Μ. Μεσσηνίας

Ενστάσεις ως προς την μορφή της επιτροπής, που συγκροτήθηκε από την Ιερά Σύνοδο της Εκκλησίας της Ελλάδος προκειμένου να έχει συνομιλίες με την Πολιτεία σχετικά με το προσύμφωνο του Πρωθυπουργού με τον Αρχιεπίσκοπο, εξέφρασε ο Μητροπολίτης Μεσσηνίας κ. Χρυσόστομος, σε συνέντευξη που παραχώρησε σε ομάδα σπουδαστών του τμήματος Δημοσιογραφίας του Δ.ΙΕΚ Καλαμάτας. Ο κ. Χρυσόστομος σημείωσε: «Η Διαρκής Ιερά Σύνοδος συγκρότησε μια επιτροπή, θα μπορούσε να συγκροτήσει μια ακόμη καλύτερη επιτροπή αν από τα επτά μέλη που είναι δεν θα ήταν δύο μόνο νομικοί αλλά θα μπορούσαν να είναι και τέσσερις ή και έξι ακόμα νομικοί και μάλιστα Αρχιερείς που υπάρχουν έγκριτοι μέσα στην Ιεραρχία.» Επίσης ο Μητροπολίτης Μεσσηνίας απαντώντας σε σχετική ερώτηση, δεν απέρριψε το ενδεχόμενο να θέσει υποψηφιότητα για την ηγεσία της Εκκλησίας της Ελλάδος, όταν έλθει εκείνη η ώρα.

Ακολουθεί ολόκληρη η συνέντευξη του Μητροπολίτη Μεσσηνίας κ. Χρυσοστόμου:

Σεβασμιώτατε αρχικά θα θέλαμε να σας ευχαριστήσουμε που δεχτήκατε να σας πάρουμε συνέντευξη μιας και αυτό το καιρό είστε στο επίκεντρο της συζήτησης όσο αναφορά τις σχέσεις Εκκλησίας – Κράτους. Είστε μάλιστα και ο πρωτεργάτης της ”μικρής επανάστασης” από πλευράς των Αρχιερέων.

Θα ήθελα λίγο την άποψη σας για την νεοσυσταθείσα επιτροπή όπου θα συζητήσει με την πολιτεία. Που βλέπετε ότι θα οδηγήσει αυτή η συζήτηση;

Καταρχήν να ευχαριστήσω κι εγώ που επιλέξατε να πάρετε συνέντευξη από εμένα! Να πω ότι η κρίση η οποία εμφανίστηκε το τελευταίο καιρό αυτό δεν είναι μια κρίση που αφορά μόνο τις σχέσεις Εκκλησίας και πολιτείας. Είναι μια κρίση η οποία έχει να κάνει με το ποιο θα είναι το μέλλον και η υπόσταση της Εκκλησίας μας σε βάθος χρόνου. Δεν αφορά κυρίως τις σχέσεις κράτους και Εκκλησίας στο επίπεδο των διακριτών ρόλων ή της συναλληλίας όπως θέλουν να ακούγεται αλλά είναι ένα νέο μοντέλο δημοσιοϋπαλληλικών σχέσεων μεταξύ των κληρικών και του κράτους, το οποίο κράτος μέσα από αυτήν την συμφωνία, Αρχιεπισκόπου και Πρωθυπουργού προσπαθεί να αλλάξει αυτό το δεδομένο, δημοσιοϋπαλληλικό, το υφιστάμενο status και να δημιουργήσει ένα νέο μοντέλο. Χωρίς όμως να δίνει τις εγγυήσεις και τα εχέγγυα εκείνα ότι το μοντέλο αυτό θα είναι και βιώσιμο αλλά θα έχει και μέλλον. Γι αυτό και υπάρχει αυτή η αντίδραση. Η Ιεραρχία της Εκκλησίας

της Ελλάδος έκρινε ότι το θέμα πρέπει να μελετηθεί από μια επιτροπή, της οποίας της συγκρότηση ανέθεσε στην διαρκή Ιερά Σύνοδο.

Η ΔΙΣ συγκρότησε μια επιτροπή, θα μπορούσε να συγκροτήσει μια ακόμη καλύτερη επιτροπή αν από τα επτά μέλη που είναι δεν θα ήταν δύο μόνο νομικοί αλλά θα μπορούσαν να είναι και τέσσερα ή και έξι ακόμα νομικοί και μάλιστα Αρχιερείς που υπάρχουν έγκριτοι μέσα στην Ιεραρχία. Επέλεξε όμως αυτή την μορφή της επιτροπής και τα αποτελέσματα αυτού του διαλόγου που θα γίνει μεταξύ της συγκεκριμένης επιτροπής και της επιτροπής την οποία θα ορίσει το κράτος θα τεθούν υπό την κρίση και πάλι της Ιεραρχίας της Εκκλησίας της Ελλάδος. Και εκεί ο κάθε ένας μας θα έχει τη δυνατότητα να τοποθετηθεί θετικά, αρνητικά, απορριπτικά ή διορθωτικά.

Γιατί πιστεύετε ότι επιλέχθηκε αυτή τη χρονική στιγμή;

Όλο αυτό το θέμα ξεκίνησε κάτω από την προβληματική και την προοπτική της αναθεώρησης του Συντάγματος που έχει ξεκινήσει η ίδια η κυβέρνηση και το κυβερνών κόμμα. Και συγκεκριμένα με σκοπό την αναθεώρηση του άρθρου 3 του Συντάγματος. Που είναι ένα άρθρο καταστατικό, ουσιαστικό για το Σύνταγμα της Ελλάδος, όπου καθορίζονται οι σχέσεις Εκκλησίας και Πολιτείας. Αυτό δεν έγινε επειδή δεν υπήρχε κοινοβουλευτική συμφωνία, δηλαδή και των άλλων κομμάτων να γίνει η αναθεώρηση του συγκεκριμένου άρθρου, οδηγείτο σε ένα τέλμα αυτή η μορφή αναθεωρήσεων και η Ελληνική πολιτεία θεώρησε ότι μπορεί να αναθεωρήσει τις σχέσεις της με την Ελληνική Ορθόδοξη Εκκλησία κάτω από μια άλλη μορφή σχέσεων. Την χαρακτήρισε ως ένα πρώτο βήμα χωρισμού Εκκλησίας και πολιτείας, διαβάζοντας όμως κανείς αυτήν την συμφωνία αντιλαμβάνεται ότι δεν είναι χωρισμός αλλά είναι ένας εναγκαλισμός Εκκλησίας και πολιτείας ακόμα ποιο σφιχτά και μάλιστα σε ένα επίπεδο καθαρά οικονομικό.

Η Ιεραρχία ήταν ενήμερη για τις συζητήσεις μεταξύ του Αρχιεπισκόπου και του κ. Τσίπρα;

Όχι, το περιεχόμενο μάλιστα αυτής της συμφωνίας το μάθαμε στις 6 Νοεμβρίου όταν ανακοινώθηκε από τον κύριο πρωθυπουργό μαζί με τον Αρχιεπίσκοπο. Ο Αρχιεπίσκοπος κατά καιρούς μεταξύ τυρού και αχλαδιού μας έλεγε ορισμένες σκέψεις αλλά τίποτα συγκεκριμένο αλλά και τίποτα ακριβές που αφορούσε το περιεχόμενο αυτής της συμφωνίας.

Θεωρείτε ότι η Εκκλησία λειτουργεί Δημοκρατικά και με Διαφάνεια; Για παράδειγμα στις Ιερές Συνόδους οι συζητήσεις δεν δημοσιοποιούνται, δεν υπάρχει δυνατότητα συμμετοχής λαϊκών κ.α

Όπως ανάλογα γίνεται και στο Υπουργικό συμβούλιο που ούτε δημοσιοποιούνται τα πρακτικά, ούτε μπορούν να συμμετέχουν άτομα τα οποία δεν έχουνε λόγο στο επίπεδο της διοίκησης, όπως πολλές φορές οι ανακοινώσεις βγαίνουν διότι προσπαθούν να γεφυρώσουν ή να στρογγυλέψουν οξείες γωνίες των θεμάτων έτσι και στην Ιερά Σύνοδο δεν μπορεί να συμμετάσχει ο κάθε ένας είναι ένα μείζον όργανο για την Εκκλησία.

Συμφωνείτε με αυτόν τον τρόπο λειτουργίας;

Και βέβαια! Αυτή είναι η παράδοση της Εκκλησίας. Η Εκκλησία 21 αιώνες τώρα έτσι διοικήθηκε, έτσι έλυνε τα προβλήματα της και έτσι νομίζω ότι θα συνεχίσει να λύνει. Δεν έχει να κάνει με μια αντίληψη εκδημοκρατισμού, ο οποίος εκδημοκρατισμός μπορεί να οδηγήσει σε έναν άκρατο λαϊκισμό έχει να κάνει με μια ιεραρχία, μια δομή η οποία εκφράζεται και καθοδηγείται από ένα τέτοιο όργανο.

Μήπως όμως αυτό ο τρόπος δεν βοηθάει την ίδια την εκκλησία; Για παράδειγμα στην σύνοδο όπου συζητήθηκε η συμφωνία μεταξύ Αρχιεπισκόπου και Πρωθυπουργού είδαμε στο φως της δημοσιότητας διαλόγους που κάποιοι εξ αυτών δεν είχαν καμία σχέση με την πραγματικότητα.

Σε ένα συλλογικό όργανο όπου αναπτύσσονται πάρα πολλές σκέψεις, κατατίθενται προτάσεις, γίνονται συζητήσεις, θα υπάρχουν και οξύνσεις, θα υπάρχουν και υφέσεις, θα υπάρχουν και αψιμαχίες. Το αποτέλεσμα όμως είναι ότι αυτό το οποίο βγαίνει από αυτή τη διαδικασία είναι σεβαστό και αποδεκτό από όλους.

Σεβασμιώτατε, επιτρέψτε μου να σας πάω λίγα χρόνια πίσω. Ως πνευματικό παιδί του Μακαριστού Αρχιεπισκόπου Χριστοδούλου θεωρείτε ότι λείπει μια ηγετική μορφή σαν κι αυτόν από την ηγεσία της Εκκλησίας;

Η κάθε εποχή έχει τον Αρχιεπίσκοπο της. Η κάθε εποχή έχει τα προβλήματα της και η κάθε εποχή επιζητεί τον ιδιαίτερο ρόλο, τον διακριτικό ρόλο επίλυσης των προβλημάτων αυτών. Μπορεί για κάποιους να είναι αναγκαίο μια φωνή σαν το Χριστόδουλο, για άλλους είναι αναγκαία μια φωνή χαμηλών τόνων, διαλλακτική, όχι οξύνσεων, όχι συγκρούσεων όπως είναι ο Ιερώνυμος. Το θέμα είναι κανείς πως επιλέγει να επιλύσει τα θέματα. Νομίζω ότι στην κατάσταση της κρίσεως που βρίσκεται η κοινωνία σήμερα και δεν είναι μια κρίση μόνο οικονομική είναι μια

κρίση κοινωνική. Νομίζω πλέον ότι έχουμε μπει σε μια κρίση αξιοπιστίας των θεσμών του κράτους που όταν οι θεσμοί της κοινωνίας και του κράτους διαταράσσονται ή κλονίζονται τότε η κοινωνία παίρνει μια άλλη πορεία και άλλη δομή. Και σε μια τέτοια κρίσιμη κατάσταση νομίζω ότι πάντα είναι απαραίτητες οι ήπιες φωνές οι οποίες δεν θα κόψουν τους διαύλους επικοινωνίας με την εκάστοτε κυβέρνηση προκειμένου να επιλυθούν τα προβλήματα χωρίς να δημιουργηθούν νέες κρίσεις μέσα στην εκκλησία και μέσα στην κοινωνία.

Αυτό δεν σημαίνει ότι παραθεωρούμαι ή εθελοτυφλούμε απέναντι στην τάση η οποία αναπτύσσεται αποδόμησης της λειτουργίας των θεσμών, αμφισβήτησης της αξιοπιστίας τους, αποδόμηση της ίδια της κοινωνίας. Αυτό δεν σημαίνει ότι εθελοτυφλώ επειδή δεν επιλέγω την σύγκρουση αλλά τον διάλογο.

Παρακολουθώντας παλαιότερες συνεντεύξεις σας, διέκρινα την ευθύτητα του λόγου σας. Εκμεταλλευόμενος λοιπόν αυτήν την ευθύτητα σας ρωτώ: Θα είστε υποψήφιος για την ηγεσία της Εκκλησίας όταν έρθει η ώρα;

Αυτό δεν μπορεί να είναι απόφαση ενός προσώπου. Είναι απόφαση συλλογική, κάποιων ανθρώπων.

Δεν το αποκλείεται όμως.

Μα και οι 82 Ιεράρχες είμεθα υποψήφιοι. Υπό αυτήν την προοπτική. Όταν θα έρθει αυτή η στιγμή που θα είναι μια κρίσιμη στιγμή για την Εκκλησία, μια ομάδα Ιεραρχών θα συζητήσουμε και θα καταλήξουμε σε κάποιον υποψήφιο τότε θα μπορούμε να μιλάμε για το ποιος θα είναι αυτός ο υποψήφιος.

Θεωρείτε ότι είστε έτοιμος να διεκδικήσετε τον Αρχιεπισκοπικό Θρόνο;

Σας είπα ότι και οι 82 Μητροπολίτες είμεθα έτοιμοι να διοικήσουμε την Εκκλησία.

Γνωρίζετε πολύ καλύτερα από εμένα ότι μέσα στην Ιεραρχία υπάρχουν κάποιες ακραίες φωνές. Συμφωνείτε με αυτές τις παρεμβάσεις;
Έχω ξανά πει και άλλη φορά και έχω υποστεί και αρκετή κριτική και το επαναλαμβάνω και τώρα. Στην Εκκλησία υπάρχει η μεσότητα όχι δηλαδή λίγο από το ένα ή λίγο από το άλλο. Αλλά τα άκρα ποτέ δεν είναι ο καλύτερος τρόπος είτε το τελείως φιλελεύθερο είτε το τελείως συντηρητικό για να λυθούν προβλήματα που αφορούν τις σχέσεις με κάποιους ανθρώπους που είναι έξω από την Εκκλησία. Η Εκκλησία έχει τον καλύτερο τρόπο να συζητήσει που είναι ο διάλογος, τον εφαρμόζει σε κάθε της σχέση με ανθρώπους που βρίσκονται εκτός του χώρου της Εκκλησίας και μέσα από αυτόν τον διάλογο ο κάθε ένας βγαίνει κερδισμένος.

Θεωρείτε ότι η Εκκλησία έχει χάσει μέρος του ποιμνίου της από αυτές τις παρεμβάσεις ;
Όσο η Εκκλησία υιοθετεί εκοσμικευμένα συστήματα και μεθόδους εκφοράς του λόγου της ή μεθόδους που προσπαθεί να επιβάλει αυτό το οποίο πιστεύει σε μια κοινωνία ίσως αδιάφορων, ίσως αρνητικών τοποθετημένα απέναντι της η Εκκλησία χάνει.

Σεβασμιώτατε, έρχεστε συχνά σε επαφή με τους νέους καθώς είστε και καθηγητής Πανεπιστημίου. Η Εκκλησία μπορεί να δώσει ελπίδα για το μέλλον;

Η Εκκλησία δίνει πάντα ελπίδα αρκεί να την αποδεχθεί κανείς. Η Εκκλησία δεν είναι ένας απομηχανής Θεός, ένας μάγος ο οποίος παρεμβαίνει στην κοινωνία και δίνει πνεύμα ελπίδας ή επιλύει προβλήματα. Η Εκκλησία πρώτιστα είναι ένας τρόπος ζωής τον οποίο κανείς πρέπει να τον υιοθετήσει για να καταλάβει μέσα από αυτήν την ζωή που του προσφέρει σε τι μπορεί να τον βοηθήσει και σε τι μπορεί να του δώσει μήνυμα ελπίδας

Μέσα στα χρόνια κρίσης η Ιερά Μητρόπολη Μεσσηνίας με ποιο τρόπο βοηθά τους ανθρώπους που έχουν ανάγκη;

Δεν είναι μόνο η Μητρόπολης Μεσσηνίας αλλά ολόκληρη η Εκκλησία της Ελλάδος σε αυτή τη περίοδο της κρίσεως που είναι πάνω από έξι – εφτά χρόνια θα έλεγα ότι ως ένα σημείο έχει υποκαταστήσει ουσιαστικά το κράτος πρόνοιας. Που σημαίνει ότι σε κάθε επίπεδο αξιοπρεπούς αντιμετώπισης και αποδοχής των ανθρώπων οι οποίοι δοκιμάζονται, η Εκκλησία έχει ανταποκριθεί άριστα ! Θα σας πω μόνο ότι η Εκκλησία της Ελλάδος κάθε χρόνο προσφέρει σε μορφή φιλανθρωπίας η οποία είναι πολυδιάστατη, δεν είναι δίνω μόνο ένα χρηματικό ποσό. Είναι μια παροχή υπηρεσιών πρόνοιας και φιλανθρωπίας η οποία ξεπερνά σε ετήσια βάση τα 100 εκατομμύρια. Αυτό το κάνει με πολύ σεβασμό στον άνθρωπο. Δεν βγαίνει να πει ότι δώσαμε στο τάδε. Σεβόμενοι την αξιοπρέπεια του κάθε ανθρώπου και το κάνει μάλιστα και χωρίς διάκριση. Τώρα όσο αναφορά την Καλαμάτα, η Μητρόπολη βοηθάει περίπου 300 οικογένειες.

Θα ήθελα την άποψη σας για τους ομοφυλόφιλους αλλά και το σύμφωνο συμβίωσης.

Είναι ανεξάρτητο το σύμφωνο συμβίωσης από το πως δέχεται η εκκλησία τους ομοφυλόφιλους ή ποια είναι στάση της Εκκλησίας απέναντι στην ομοφυλοφιλία. Τον ομοφυλόφιλο τον δέχεται η Εκκλησία όπως δέχεται κάθε άλλον άνθρωπο μέσα στο χώρο της και εάν εκείνος θεωρεί ότι βρίσκεται σε μια κατάσταση αμαρτητική τότε του δίνει τη δυνατότητα να ανανήψει και να σταθεί στα πόδια του. Αυτή η αντιμετώπιση της Εκκλησίας προς στο κάθε άνθρωπο που είναι όμοια προς τον

κάθε άνθρωπο που δεν είναι ομοφυλόφιλος. Είναι ίδια σε αυτόν που είναι κλέφτης, σε αυτόν που είναι φονιάς, είναι ίδια σε αυτή τη γυναίκα που είναι πόρνη ή οτιδήποτε άλλο. Η αντιμετώπιση των ανθρώπων αυτών που και αυτοί θεωρούνται από την Εκκλησία δημιουργήματα του Θεού δεν σημαίνει από μέρους της Εκκλησίας και η υιοθέτηση των αμαρτητικών αυτών διαθέσεων, τάσεων ή ενεργειών. Αυτό είναι άλλο πράγμα και είναι άλλο πράγμα το σύμφωνο συμβίωσης. Το σύμφωνο συμβίωσης είναι μια αστική πράξη που έγινε για να επιλύει ορισμένα προβλήματα αστικού τύπου, το οποίο όμως δεν μπορεί επ' ουδενί να υποκαταστήσει το γάμο.
Εάν εφαρμοστεί ως τρόπος αντικατάστασης του γάμου δεν εννοώ μόνο μυστηριακά αλλά και κοινωνικά και κοινωνιολογικά η μορφή της συμβιώσεως τότε η ίδια η κοινωνία κλονίζεται. Θα φτάσουμε σε επίπεδο όπου πλέον στην κοινωνία δεν θα υπάρχει ορθός τρόπος συμβίωσης και συνύπαρξης μεταξύ των ανθρώπων. Θα καθορίζεται αυτός ο τρόπος συνύπαρξης ή συμβίωσης από άλλα δεδομένα κυρίως εγωιστικά, ατομικιστικά, χρησιμοθηρικά που θα εξυπηρετούν άλλες καταστάσεις αλλά όχι την δημιουργία οικογένειας με την προοπτική της κυτταρικής λειτουργίας της και δομής μέσα στην κοινωνία.

Τι έχετε να μας πείτε για το μάθημα των θρησκευτικών στα σχολεία;

Θέλουμε, δε θέλουμε πλέον βρισκόμαστε σε μια πολυπολιτισμική και πολυθρησκευτική κοινωνία. Το μάθημα των θρησκευτικών πρώτιστα πρέπει να έχει παιδαγωγικό χαρακτήρα και διάσταση. Τι σημαίνει αυτό; Σημαίνει ότι το γενικότερο πλαίσιο παροχής παιδείας δεν εννοώ εκπαίδευσης αλλά παιδείας που αυτό σημαίνει περιεχόμενο της γνώσης και της παιδείας είναι το να δώσεις στο παιδί τη δυνατότητα να διαμορφώσει μια ολοκληρωμένη προσωπικότητα. Το μάθημα των θρησκευτικών πρέπει να είναι απ' αυτά τα οποία συμβάλουν σε αυτήν την διαμόρφωση της ολοκληρωμένης προσωπικότητας. Συγχρόνως το παιδί πρέπει να μαθαίνει για κάθε μορφή θρησκευτικής οργάνωσης ή διάστασης που μπορεί να υπάρχει μέσα στη κοινωνία, προκειμένου να είναι γνώστης αυτού του ανθρώπου που έχει δίπλα του. Που μπορεί να μην είναι Χριστιανός, μπορεί να μην είναι Ορθόδοξος αλλά μπορεί να είναι Βραχμάνος, να είναι Ινδουιστής και που εξαιτίας του θρησκεύματος του έχει κάποιες ιδιαιτερότητες στον τρόπο της ζωής του όπως και εμείς έχουμε τις δικές μας ιδιαιτερότητες ως Χριστιανοί Ορθόδοξοι και θα πρέπει να τις σεβόμαστε όπως και εμείς απαιτούμε να σέβονται τις δικές μας. Δεν είμαι υπέρ της αντίληψης ότι μπορεί να υπάρξει μια ισοπεδωτική και οριζόντια αντιμετώπιση των θρησκευμάτων, των εκκλησιών αλλά και των ομολογιών.
Είμαι όμως υπέρ της άποψης ότι πρέπει να σεβόμαστε τον άλλον, ως διαφορετικό, να μην τον προσβάλουμε, να σεβόμαστε την προσωπικότητα του, να σεβόμαστε την θρησκευτική του συνείδηση και τότε νομίζω ότι θρησκείες θα γίνουν αφορμή

και σημείο που θα μπορεί να δεθεί μια κοινωνία και να μην αποτελέσουν οι θρησκείες και οι εκκλησίες αφορμή διάσπασης των κοινωνιών.
Οι μορφές των ιερών πολέμων αυτή την στιγμή νομίζω ότι πρέπει να μην επιτρέψουμε να εμφανιστούν μέσα στις κοινωνίες των κρατών.

Πολλοί μετανάστες και πρόσφυγες φτάνουν στη χώρας μας κυνηγημένοι με στόχο να συνεχίσουν το ταξίδι της ζωής τους σε άλλα Ευρωπαϊκά κράτη. Η Εκκλησία από την πρώτη στιγμή στάθηκε κοντά σε αυτούς τους ανθρώπους. Θεωρείται ότι η χώρα μας αντιμετώπισε με ωριμότητα το θέμα αυτό;

Καθόλου, νομίζω ότι το μεταναστευτικό πρόβλημα στη χώρα μας δημιούργησε όλες αυτές τις αρνητικές συνέπειες διότι δεν υπήρξε εξ αρχής ένα σωστό πλαίσιο υποδοχής και αποδοχής των μεταναστών. Με αποτέλεσμα να μην υπάρχει από μέρους του κράτους ο μηχανισμός εκείνος ο οποίος θα μπορέσει όχι να τους απορροφήσει αλλά κυρίως να τους εντάξει μέσα στην Ελληνική κοινωνία και σε βάθος χρόνου αν αυτοί αποφάσιζαν να μείνουν στη χώρα μας να γίνουν και αυτοί παράγοντες της κοινωνίας μέσα στις ιδιαιτερότητες τους και στις διαφορές τους αλλά θα μπορέσουν κι αυτοί ή θα μπορούσαν κι αυτοί να συμβάλουν και στην ανάπτυξη της τοπικής κοινωνίας και στην διαμόρφωση μιας κοινωνίας σωστής. Σήμερα ο τρόπος με τον οποίον αντιμετωπίζονται να τίθενται μέσα σε αυτά τα hot spot, χωρίς κανέναν έλεγχο χωρίς κανέναν προγραμματισμό, χωρίς καμία παροχή δυνατοτήτων υγείας και κοινωνίας, νομίζω δεν βοηθάει ώστε να επιλυθεί το μεταναστευτικό.

Σεβασμιώτατε ευχαριστούμε πολύ για την σύντομη αλλά και συνάμα ειλικρινή συζήτηση.

Εγώ σας ευχαριστώ !

Συνέντευξη από ομάδα φοιτητών, του τμήματος Δημοσιογραφίας του Δ.ΙΕΚ Καλαμάτας:
Παναγιώτης Τασσόπουλος
Μαρία Φωτεινή Παναγοπούλου
Ιωάννα Κορδελάκου
Ιωάννα Κοκκώνη
Γεωργία Γιαννακοπούλου
Μαρίνα Αφιζέ